

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMEEN

1. Inleiding

Bij het internationale vervoer van goederen over zee wordt, net als op tal van andere terreinen, steeds meer gebruik gemaakt van elektronische bestanden in plaats van papieren stukken. Het is belangrijk dat alle betrokkenen erop kunnen vertrouwen dat deze elektronische bestanden dezelfde waarde hebben als het papieren equivalent daarvan. Dit wetsvoorstel bevat daarom een regeling voor elektronische cognossementen voor goederenvervoer over zee. Het wetsvoorstel bevat tevens een hiermee overeenkomende regeling voor het *Combined Transport-document* (hierna: CT-document).

Een cognossement is een (al dan niet verhandelbaar) waardepapier dat wordt afgegeven door de zeevervoerder. De vervoerder verklaart daarin dat hij bepaalde goederen in ontvangst heeft genomen, dat hij die zal vervoeren naar een bepaalde plaats en daar zal afleveren aan een aangewezen persoon, en onder welke voorwaarden het vervoer plaatsvindt. Het cognossement geeft degene die het document in handen heeft het recht aflevering van de zaken van de vervoerder te vorderen. Het CT-document is een soortgelijk document dat kan worden gebruikt voor multimodaal goederenvervoer. Multimodaal vervoer is vervoer dat over ten minste twee verschillende modaliteiten plaatsvindt, dus bijvoorbeeld vervoer dat deels over zee en deels over binnenwateren plaatsvindt, of deels over zee, vervolgens over de weg en daarna over spoorwegen.

De opkomst van het elektronisch cognossement ondersteunt een papierloze internationale handel. Dit wetsvoorstel, aangeboden mede namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, beoogt hieraan bij te dragen met een regeling voor het elektronisch cognossement voor het goederenvervoer over zee en het CT-document in het Burgerlijk Wetboek.

2. Hoofdpijnen van het voorstel

2.1 Algemene ontwikkelingen t.a.v. elektronische cognossementen

De laatste decennia zijn er verschillende initiatieven vanuit de praktijk geweest om te komen tot een elektronisch cognossement voor het vervoer van zaken over zee. Voorbeelden daarvan zijn Bolero¹ en essDOCS.² Bij deze initiatieven werd aanvankelijk veelal gebruik gemaakt van een *Trusted Third Party* (TTP), een neutrale en onafhankelijke derde die het proces van data-uitwisseling hielp faciliteren. Inmiddels zijn er ook initiatieven opgekomen die voortbouwen op technologische ontwikkelingen. Met behulp van bijvoorbeeld blockchain is het mogelijk om steeds één persoon als houder van het elektronisch cognossement aan te wijzen, zonder dat daarvoor de

¹ Zie <https://www.bolero.net>.

² Zie <https://www.essdocs.com>.

tussenkomst van een neutrale derde nodig is. Bij blockchain vervangt technologie dus de functie van de *Trusted Third Party*.

Deze ontwikkelingen hebben geleid tot het maken van nieuwe internationale regelgeving omtrent elektronische cognossementen. Door het Comité Maritime International (CMI) zijn in 1990 de Rules for Electronic Bills of Lading³ aangenomen. De United Nations Commission on International Trade Law (hierna: UNCITRAL) heeft in 2017 een Model Law on Electronic Transferable Records⁴ (hierna: MLETR) vastgesteld, die ook relevant is voor elektronische cognossementen. De UNCITRAL is sinds 2022 ook bezig met het opstellen van modelbepalingen voor een verhandelbaar multimodaal transportdocument.⁵

Daarnaast is op 11 december 2008 het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de overeenkomsten voor het internationaal vervoer van goederen geheel of gedeeltelijk over zee (hierna: Rotterdam Rules)⁶ tot stand gekomen. De Rotterdam Rules moderniseren en uniformeren de bestaande verdragen inzake goederenvervoer over zee. De modernisering ziet o.a. op de mogelijkheid om gebruik te maken van een elektronisch vervoerbestand, waaronder het elektronisch cognossement. De Rotterdam Rules treden in werking een jaar nadat het door 20 landen is geratificeerd. Hiervan is nu nog geen sprake. Voor Nederland is de Goedkeuringswet Rotterdam Rules⁷ in werking getreden. De inwerkingtreding van de Uitvoeringswet Rotterdam Rules⁸ zal worden afgestemd op de ratificatie door de ons omringende landen en belangrijkste handelsstaten. Op dit moment hebben slechts vijf landen de Rotterdam Rules geratificeerd.⁹

2.2 Functioneel equivalent en technologie-neutraal

Nederland kent op dit moment nog geen regeling voor een elektronisch cognossement voor het zeevervoer. In de praktijk is er wel behoefte aan een dergelijke regeling (zie ook paragraaf 5 inzake de consultatie). Er is met name behoefte aan een regeling die de praktijk antwoord geeft op de vraag of en onder welke omstandigheden het elektronisch cognossement kan worden aangemerkt als een internationaal aanvaard en functioneel equivalent van het 'gewone' papieren cognossement. Een elektronisch cognossement kan immers niet feitelijk worden afgegeven door de vervoerder aan de afzender en vervolgens in een handelsketen worden doorgegeven aan de verschillende houders.

Het wetsvoorstel voegt een drietal bepalingen toe en wijzigt een aantal artikelen van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek (hierna: BW) om het elektronisch cognossement te regelen in het

³ Zie <https://comitemaritime.org/work/rules-for-electronic-billing-of-lading/>

⁴ Zie https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/mletr_ebook_e.pdf.

⁵ Uncitral Working Group VI: Negotiable Multimodal Transport Documents, https://uncitral.un.org/en/working_groups/6/negotiablemultimodaltransportdocuments

⁶ Trb. 2011, 222 en 2013, 42.

⁷ Rijkswet van 10 juli 2019 tot goedkeuring van het op 11 december 2008 te New York tot stand gekomen Verdrag van de Verenigde Naties inzake de overeenkomsten voor het internationaal vervoer van goederen geheel of gedeeltelijk over zee (Trb. 2011, 222 en Trb. 2013, 42), Stb. 2019, 290.

⁸ Wet van 3 juli 2019 tot wijziging van Boek 8 en Boek 10 van het Burgerlijk Wetboek, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en het Wetboek van Strafrecht in verband met de uitvoering van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de overeenkomsten voor het internationaal vervoer van goederen geheel of gedeeltelijk over zee (Trb. 2011, 222 en 2013, 42) (Uitvoeringswet Rotterdam Rules), Stb. 2019, 289.

⁹ Het gaat om de landen Benin, Cameroon, Congo, Spain en Togo.

Nederlandse recht. Het voorstel beoogt te waarborgen dat het elektronisch cognossement functioneel equivalent is aan het daarmee corresponderende papieren document. Het voorstel is technologieneutraal geformuleerd. Dat betekent dat elektronisch cognossement waarbij gebruik wordt gemaakt van een *Trusted Third Party* of andere technologie (zoals blockchain), mogelijk is. Als gevolg van deze technologieneutrale benadering kunnen ook toekomstige technologieën onder de regeling vallen.

De voorgestelde regeling van het elektronisch cognossement heeft model gestaan voor de regeling van een elektronisch CT-document. De voor het elektronisch cognossement genoemde doelen zijn daarmee tevens relevant voor het CT-document. Met een elektronisch CT-document wordt vervoer over meerdere modaliteiten mogelijk. In de praktijk zal daarbij in veel gevallen een deel van het vervoer over zee plaatsvinden. Dit sluit aan bij het toepassingsgebied van de Rotterdam Rules dat van toepassing is op zeevervoer en vervoer dat in aanvulling daarop plaatsvindt (artikel 1 onderdeel 1 Rotterdam Rules).

2.3 Inhoud van de voorgestelde regeling

Het voorstel bestaat samengevat uit drie elementen. Ten eerste wordt geregeld dat onder de vervoerovereenkomst onder cognossement ook wordt verstaan de vervoerovereenkomst die is neergelegd in een elektronisch cognossement. Hierdoor zijn de nationale regels omtrent vervoer onder cognossement ook van toepassing als een elektronisch cognossement is uitgegeven (zie ook de artikelsgewijze toelichting bij artikel I, onderdeel D).

Ten tweede wordt voorgesteld dat de vervoerder en de afzender de afgifte van een elektronisch cognossement kunnen overeenkomen. De bepalingen die betrekking hebben op het cognossement zijn dan van overeenkomstige toepassing op een elektronisch cognossement als aan een tweetal vereisten wordt voldaan: 1) in het elektronisch cognossement zijn dezelfde gegevens opgenomen als op grond van Boek 8 BW vereist is voor een papieren cognossement en 2) de afgifte en het gebruik van het cognossement voldoet aan het voorgestelde artikel 401 (zie ook de artikelsgewijze toelichting bij artikel I, onderdeel E, artikel 400). Artikel 401 (nieuw) verplicht tot betrouwbare methodes voor onder andere het opnemen of wijzigen van gegevens in het elektronisch cognossement, het gebruik van het cognossement en het vaststellen van de houder (zie ook de artikelsgewijze toelichting bij artikel I, onderdeel E, artikel 401).

Ten derde is uitgewerkt hoe een papieren cognossement kan worden vervangen door een elektronisch cognossement en vice versa. In dat geval verliest het papieren respectievelijk elektronische cognossement zijn werking (zie ook de artikelsgewijze toelichting bij artikel I, onderdeel E, artikel 402).

De regeling van het CT-document is langs dezelfde lijnen opgezet (zie de voorgestelde artikelen 54 tot en met 56 in artikel I, onderdeel B en de artikelsgewijze toelichting daarbij).

2.4 Onderzochte alternatieven

Er zijn meerdere alternatieven onderzocht, voordat is gekozen voor de regeling van een elektronisch cognossement zoals die in dit wetsvoorstel is opgenomen. In de eerste plaats is gekeken naar het inwerking laten treden van de uitvoeringsregelgeving van de Rotterdam Rules (zie ook paragraaf 2.1 voor meer informatie over de Rotterdam Rules). Deze regelgeving is immers al gereed (zie Stb. 2019, 289). Hiervoor is niet gekozen. Bij de behandeling van de uitvoeringsregelgeving is toegezegd dat de ratificatie door Nederland wordt afgestemd op de ratificatie van de ons omringende landen en de belangrijkste handelsstaten tot het verdrag, zoals Duitsland, Frankrijk, de Verenigde Staten en China¹⁰. Zij zijn (nog) niet tot ratificatie overgegaan. Samen met mijn ambtgenoot van Infrastructuur en Waterstaat zal ik wel blijven zoeken naar internationaal draagvlak voor ratificatie van de Rotterdam Rules.

Daarnaast is onderzocht of alleen de regeling inzake elektronische cognossementen uit de Rotterdam Rules kon worden overgenomen. Dit heeft geleid tot het conceptwetsvoorstel waarover in mei tot en met juli 2022 is geconsulteerd. Hierin waren de artikelen uit de Rotterdam Rules die betrekking hebben op het elektronisch vervoerbestand één-op-één overgenomen in een nieuwe afdeling in Boek 8 BW (inclusief het ruimere toepassingsgebied van de Rotterdam Rules). Ook was er een aantal artikelen opgenomen dat zag op de houder van een elektronisch vervoerbestand. Tijdens de consultatie bleek dat voor deze aanpak onvoldoende steun was (zie ook paragraaf 5 inzake de consultatie). Het belangrijkste bezwaar was dat de voorgestelde regeling niet goed aansloot bij het nationale recht. Dit leidde tot vragen over afbakening. De Rotterdam Rules kennen namelijk een eigen begrippenkader, dat niet geheel aansluit bij de regeling in Boek 8 BW. Hierdoor kunnen de Rotterdam Rules alleen als geheel worden ingevoerd.

Een derde optie die is beoordeeld, is aanpassing van artikel 3:93 BW. Dit artikel ziet op de levering van een recht aan toonder en een recht aan order. Hierbij moet er sprake zijn van een levering van het toonder- of orderpapier en is bij een orderpapier tevens een endossement vereist. Een elektronisch cognossement kan niet worden aangemerkt als een waardepapier of een roerende zaak en valt daarom niet onder 3:93 BW. Dit zou kunnen worden aangepast door artikel 3:93 BW tevens van toepassing te laten zijn op elektronische varianten van de genoemde papieren. Hiervan is afgezien, omdat de regeling dan niet alleen zou gelden voor elektronische cognossementen, maar ook voor andere waardepapieren zoals cheques en wissels. Voor deze andere waardepapieren zou moeten worden gekeken naar de gevolgen en de wenselijkheid van een regeling voor elektronische varianten. Dit leidt tot vertraging van een regeling voor elektronische cognossementen, waarvan al duidelijk is dat hieraan in de praktijk behoefte is. Er is daarom voor gekozen om niet het algemene goederenrecht te wijzigen, maar aan te sluiten bij Boek 8 BW.

Een laatste optie die is onderzocht, is het opstellen van een regeling die de MLETR geheel uitvoert. Ook een dergelijke regeling zou dan gelden voor alle elektronische verhandelbare bestanden, omdat de MLETR zich niet beperkt tot cognossementen. Hiervoor gelden echter dezelfde bezwaren als voor een wijziging van 3:93 BW: een dergelijk wetsvoorstel heeft gevolgen voor velerlei elektronische documenten en moet daarom eerst goed worden onderzocht, terwijl de behoefte om

¹⁰ Zie Kamerstukken II, 2018/19, 34991, nr. 6.

tot een wettelijke regeling te komen voor elektronische cognossementen op dit moment al duidelijk is. Daarom is besloten om nu alleen een regeling te maken voor elektronische cognossementen.

3. De verhouding met andere regelgeving

3.1 Aansluiting bij de MLETR en de Rotterdam Rules

Bij het opstellen van de MLETR is inspiratie geput uit de Rotterdam Rules. De MLETR sluiten dan ook goed aan bij de artikelen inzake elektronische vervoerbestanden uit de Rotterdam Rules (zie ook de overwegingen 5 en 7 van de MLETR). De MLETR is een modelregeling waarop landen hun regelgeving inzake elektronische bestanden kunnen baseren. Op dit moment brengen onder meer Singapore¹¹, Duitsland¹² en het Verenigd Koninkrijk¹³ hun wetgeving in overeenstemming met de MLETR of hebben zij dat reeds gedaan.¹⁴

Het wetsvoorstel sluit op zijn beurt weer aan op MLETR en de Rotterdam Rules. Dit blijkt uit het volgende overzicht.

Artikel wetsvoorstel	MLETR	Rotterdam Rules
<u>Artikel 400, eerste lid</u> (de vervoerder en de afzender kunnen overeenkomen gebruik te maken van een elektronisch cognossement)	Artikel 7, tweede lid	Artikel 8, onderdeel a
<u>Artikel 400, tweede lid, onderdeel a</u> (een elektronisch cognossement wordt gelijkgesteld aan een cognossement als dezelfde gegevens zijn opgenomen als in een cognossement)	Artikel 10, eerste lid, onderdeel a	Artikel 8, onderdeel a
<u>Artikel 400, tweede lid, onderdeel b</u> (verwijzing naar artikel 401)	-	-
<u>Artikel 401, eerste lid, onderdeel a</u> (er moet een betrouwbare methode zijn voor het opnemen, het behoud of het	Artikel 8, artikel 10, eerste lid, onderdeel b, onder iii, en tweede lid en artikel 16	Artikel 9, eerste lid, onderdeel b

¹¹ Electronic Transaction (Amendment) Act 2021.

¹² Vgl. § 516 HGB.

¹³ Zie de Electronic Trade Documents Bill, die op 20 juli 2023 wet is geworden in het Verenigd Koninkrijk.

¹⁴ Zie ook de reactie van de ICC Netherlands op de internetconsultatie.

wijzigen van gegevens in het elektronisch cognossement)		
<u>Artikel 401, eerste lid, onderdeel b</u> (er moet een betrouwbare methode zijn voor het gebruik van het cognossement)	Artikel 11, tweede lid, en artikel 15	Artikel 8, onderdeel b, en artikel 9, eerste lid, onderdelen a en d
<u>Artikel 401, eerste lid, onderdeel c</u> (er moet een betrouwbare methode zijn voor het vaststellen van de identiteit van de houder van het elektronisch cognossement)	Artikel 11, eerste lid, onderdeel b	Artikel 9, eerste lid, onderdeel c
<u>Artikel 401, tweede lid</u> (de gegevens in het elektronisch cognossement zijn raadpleegbaar door de houder van het elektronische cognossement)	Artikel 8	Artikel 1, leden 17 en 18
<u>Artikel 402, eerste lid</u>	Artikel 17	Artikel 10, eerste lid
<u>Artikel 402, tweede lid</u>	Artikel 18	Artikel 10, tweede lid

Het is overigens niet nodig om alle bepalingen van de MLETR of de Rotterdam Rules over te nemen in dit wetsvoorstel om inhoudelijke overeenstemming daarmee te waarborgen. De overeenstemming kan ook volgen uit het van overeenkomstige toepassing verklaren van de artikelen inzake de afgifte en het gebruik van het cognossement op de afgifte en het gebruik van een elektronisch cognossement (artikel 400 nieuw). Dit geldt in het bijzonder voor de artikelen uit afdeling 2 van titel 5 van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek.

3.2 Hague-Visby Rules

Nederland is partij bij het gewijzigd Brussels Cognossementsverdrag¹⁵, ook wel de Hague-Visby Rules genoemd. Dit verdrag bevat onder meer regels omtrent de aansprakelijkheid van de vervoerder. Via artikel 8:371 BW werkt dit verdrag door in het Nederlandse recht. Het verdrag is van toepassing op een overeenkomst tot vervoer van goederen over zee 'covered by a bill of lading or any similar document of title'. Het verdrag en de huidige rechtspraak bieden op dit moment geen uitsluitsel over de vraag of een elektronisch cognossement als zodanig is aan te merken. Het staat daarom niet vast of de Hague-Visby Rules van toepassing zijn op het geval

¹⁵ Volledig: het Verdrag van 25 augustus 1924 ter vaststelling van enige eenvormige regelen betreffende het cognossement (Trb. 1953, 109) met inbegrip van de bepaling voorkomend in onderdeel 1 van het daarbij behorende Protocol van ondertekening, zoals dat Verdrag is gewijzigd bij het te Brussel op 23 februari 1968 ondertekende Protocol (Trb. 1979, 26) en als verder gewijzigd bij het te Brussel op 21 december 1979 ondertekende Protocol (Trb. 1985, 122).

waarin een elektronisch cognossement is uitgegeven. Daarom regelt dit wetsvoorstel dat de bepalingen uit de Hague-Visby Rules in Boek 8 BW ook gelden voor een elektronisch cognossement (zie het voorgestelde artikel I, onderdeel D).

3.3 Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek

De voorgestelde artikelen regelen dat een elektronisch cognossement en een elektronisch CT-document onder voorwaarden worden gelijkgesteld met een papieren cognossement of CT-document. Hieruit volgt dat de bepalingen uit Boek 8 BW die gelden voor papieren cognossementen en CT-documenten ook gaan gelden voor de elektronische variant. Zo geldt in dat geval voor cognossementen onder andere artikel 8:412 BW en voor CT-documenten artikel 8:44 BW, waarin is geregeld welke eisen worden gesteld aan deze documenten. Zo moet een cognossement of een CT-document worden gedateerd en door de vervoerder worden ondertekend. Voor de ondertekening kan worden aangesloten bij de regeling van de elektronische handtekening in artikel 3:15a BW. Verder heeft de houder van een elektronisch cognossement op grond van artikel 8:441 BW het uitsluitende recht op aflevering van de zaken van de vervoerder, net zoals bij een papieren cognossement. Ook geldt bijvoorbeeld voor een houder van een elektronisch cognossement het recht op vervangende schadevergoeding dat voortvloeit uit artikel 8:441 BW. Hetzelfde geldt op grond van artikel 8:51 BW voor een elektronisch CT-document.

3.4 Boeken 3 en 6 van het Burgerlijk Wetboek

Een elektronisch cognossement of een elektronisch CT-document kunnen niet worden aangemerkt als een roerende zaak. Er bestaan daarmee goederenrechtelijke verschillen tussen (de overdracht, levering, verpanding en houderschap van) het papieren document en het elektronische bestand.

In de praktijk zullen de rechtsgevolgen echter niet noemenswaardig uiteen hoeven te lopen, doordat een opvolgende houder van een elektronisch cognossement of CT-document rechthebbende kan worden van de vordering tot aflevering van de zaken en tevens de eigendom kan verkrijgen van de vervoerde zaken. De vordering tot aflevering van de zaken kan in plaats van een goederenrechtelijke levering van het waardepapier op grond van artikel 3:93 BW, ook op de opvolgende houder overgaan, doordat de opvolgende houder toetreedt tot de vervoerovereenkomst en in staat wordt gesteld het recht tot aflevering van de zaken uit de vervoerovereenkomst uit te oefenen.¹⁶ De vervoerde zaken kunnen zonder feitelijke handeling overgaan op een verkrijger op basis van een verklaring tussen de vervreemder en de verkrijger, waarbij de vervoerder bij voorbaat erkent te gaan houden voor de houder van het elektronische bestand (zie verder de toelichting bij artikel I, onderdeel E (artikel 8:400, vierde lid, BW)).¹⁷ Op soortgelijke wijze kan een houder ook een pandrecht op de zaken vestigen.

¹⁶ Vgl. hiertoe de regeling van het derdenbeding (artikel 6:253-254 BW).

¹⁷ Het bezit of de macht over de vervoerde zaken kan worden verkregen door middel van een tweezijdige verklaring en erkenning of mededeling van de overdracht (zie artikel 3:115, onderdeel c, BW). Dit wordt ook wel de 'traditio longa manu' genoemd. De vervoerder houdt in dat geval de zaken voor de eigenaar of pandhouder.

In verbintenisrechtelijk opzicht zijn de gevolgen bij een papieren document of een elektronisch bestand grotendeels gelijk. Door de gelijkstelling dienen immers dezelfde gegevens op het elektronisch cognossement of elektronisch CT-document te worden opgenomen. De derde-houder van een elektronisch bestand mag op deze gegevens afgaan (zie artikel 8:48 en 8:414 BW).

3.5 Boek 10 van het Burgerlijk Wetboek

Het elektronisch cognossement kan worden gebruikt in het (internationale) goederenvervoer indien Nederlands recht van toepassing is¹⁸. Of het Nederlands recht op het cognossement van toepassing is, wordt bepaald door de regels van internationaal privaatrecht. Artikel 10:162 BW bepaalt welk recht van toepassing is op cognossementen. Het onderhavige wetsvoorstel voorziet in een wijziging van dit artikel, zodat dit artikel ook geldt voor elektronische cognossementen. (zie het voorgestelde artikel II en de artikelsgewijze toelichting bij dit artikel). Het Nederlandse recht kent geen bijzondere regel van internationaal privaatrecht voor CT-documenten. Het wetsvoorstel geeft enkel regels voor elektronische CT-documenten, waardoor ervoor is gekozen om voor het CT-document geen bijzondere regel op te nemen.

3.6 Verordening 2020/1056 inzake elektronische informatie over goederenvervoer

Een CT-document is niet alleen relevant voor de betrokkenen bij het gecombineerd vervoer, maar kan ook gegevens bevatten die relevant zijn voor bepaalde bevoegde instanties, zoals de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Verordening 2020/1056 inzake elektronische informatie over goederenvervoer¹⁹ (hierna: eFTI-Vo), die per 21 augustus 2024 van toepassing zal zijn, bevat een juridisch kader voor de elektronische verstrekking van wettelijk verplichte informatie tussen de betrokkenen en de bevoegde instanties bij het vervoer in de Europese Unie. Op grond van artikel 2, lid 1, onderdeel a, onder ii van de eFTI-Vo is deze verordening van toepassing op de eisen inzake wettelijk verplichte informatie die zijn opgenomen in artikel 3 van 92/106/EEG inzake gecombineerd vervoer van goederen tussen lidstaten²⁰. Dit betekent dat het CT-document onder de eFTI-Vo valt en in het kader van toezicht en handhaving door bevoegde instanties ten aanzien van elektronische verstrekking aan de vereisten van de eFTI-Vo moet voldoen. De bepalingen van dit wetsvoorstel staan hier niet aan in de weg. Het wetsvoorstel regelt onder andere dat de afgifte en het gebruik van een elektronisch CT-document moeten gebeuren met een betrouwbare methode voor het opnemen, behouden en wijzigen van de gegevens in het CT-document. Het is aan de betrokkenen hoe zij voldoen aan deze vereisten. Beide regelingen zien op een andere verhouding: dit wetsvoorstel ziet op de verhouding tussen betrokkenen bij het gecombineerd vervoer (tussen bedrijven onderling) en de eFTI-Vo ziet op de verhouding tussen betrokkenen bij het gecombineerd vervoer en de bevoegde instantie (ILT). Beide regelingen kunnen daarom naast elkaar bestaan en elkaar zelfs ondersteunen. Zo kunnen bedrijven die ervoor kiezen om het CT-document elektronisch beschikbaar te stellen voor de betrokkenen bij het gecombineerd vervoer,

¹⁸ Het maakt hierbij niet uit of er sprake is van een Nederlands elektronisch cognossement of – CT-document of niet.

¹⁹ Volledig: Verordening (EU) 2020/1056 van het Europees Parlement en de Raad van 15 juli 2020 inzake elektronische informatie over goederenvervoer.

²⁰ Volledig: Richtlijn 92/106/EEG van de Raad van 7 december 1992 houdende vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor bepaalde vormen van gecombineerd vervoer van goederen tussen Lid-Statens.

dat zo inrichten dat ook voldaan wordt aan de eisen die gesteld worden de elektronische data-uitwisseling tussen bedrijven en autoriteiten in het kader van de eFTI-Vo. Zo kunnen dezelfde gegevens in het CT-document gebruikt worden voor verschillende doeleinden.

4. Gevolgen

4.1 Uitvoering, toezicht en handhaving

De voorgestelde regeling is relevant voor de betrokkenen bij het zeevervoer, onder wie de (gecombineerd) vervoerder en diens contractuele wederpartij en de afzender. Zij kunnen beslissen dat een elektronisch cognossement of elektronisch CT-document wordt afgegeven.

Een afzender is in de regel de verkoper, de koper of een expediteur. Daarnaast kunnen er andere betrokkenen zijn bij het transport van zaken na afgifte van een elektronisch cognossement. Het gaat dan vooral om die personen die als 'houders' van het elektronisch cognossement worden aangemerkt. Er kan namelijk sprake zijn van een keten van verkopers en kopers die het elektronisch cognossement achtereenvolgens ontvangt. Naast verkopers en kopers zijn in de praktijk vaak banken betrokken. De regeling van het elektronisch cognossement en het elektronisch CT-document is daarom ook voor hen van belang. Zij dienen onder omstandigheden te beslissen of (mede) op basis van een elektronisch cognossement of elektronisch CT-document wordt betaald aan de verkoper.

De voorgestelde regeling geeft een kader voor het gebruik van elektronische cognossementen en elektronische CT-documenten. Het wordt aan de praktijk overgelaten om procedures te ontwikkelen op basis waarvan een elektronisch cognossement of elektronisch CT-document kan worden afgegeven en overgedragen en hoe ervoor wordt gezorgd dat een elektronisch cognossement of elektronisch CT-document zijn integriteit behoudt (zie de voorgestelde artikelen 55 en 401).

4.2 Financiële gevolgen

De regeling heeft geen financiële gevolgen. Er bestaat immers geen verplichting tot het gebruik van een elektronisch cognossement of een elektronisch CT-document. Het is aan partijen of zij van de regeling gebruik maken of niet. Er kan derhalve ook worden vervoerd onder cognossement of met gebruik van een vrachtbrief. In dat geval leidt het wetsvoorstel niet tot extra administratieve lasten voor bedrijven.

Indien partijen ervoor kiezen om gebruik te maken van een elektronisch cognossement of een elektronisch CT-document zal dit in de praktijk wel leiden tot kosten. Er zijn kosten gemoeid met de ontwikkeling van een elektronisch cognossement, zoals voor het systeem dat hiervoor wordt gebruikt. Deze kosten zullen nadien door de ontwikkelaar worden doorberekend aan de partijen die vervolgens gebruik maken van een dergelijk elektronisch cognossement of CT-document. Hier staat echter weer tegenover dat er door het elektronische cognossement en het elektronisch CT-document geen kosten meer zijn voor het gebruik van een papieren cognossement of CT-

document. Een papieren cognossement of CT-document brengt ook kosten met zich, doordat het fysiek moet worden doorgegeven in de handelsketen. Deze kosten worden door de regeling bespaard.²¹

5. Advies en consultatie

Over een eerste conceptvoorstel is van 25 mei tot 25 juli 2022 via internetnet geconsulteerd. Hierop zijn reacties ontvangen van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR), de Dutch Blockchain Coalition (DBC), Evofenedex, Factoring & Asset based financing Association Netherlands (FAAN), ICC Netherlands, de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reders (KVNR), de Nederlandse Vereniging van Banken, de Nederlandse Vereniging voor Vervoerrecht, de Raad voor de rechtspraak, de heer J.H.J. Teunissen, TNL/Fenex en het Verbond van Verzekeraars. Uit de reacties bleek dat de meningen verdeeld waren over de consultatieversie. ICC Netherlands en TLN/Fenex gaven aan dat zij liever aansluiting zien bij de MLETR dan bij de Rotterdam Rules. Zij wezen op het belang van uniformiteit in het goederenvervoer over zee en op de landen die thans werken aan wetgeving of deze al hebben en ook aansluiten bij de MLETR. Andere organisaties, zoals de DBC, Evofenedex en de KVNR, zien graag dat de Rotterdam Rules in zijn geheel in werking treden.

Naar aanleiding van deze reacties is een rondetafelgesprek georganiseerd met de personen en de organisaties die hebben gereageerd op de consultatie.²² Tijdens dit gesprek werd duidelijk dat er in de praktijk op dit moment behoefte is aan een regeling. Wachten op inwerkingtreding van de Rotterdam Rules duurt volgens de meerderheid van de betrokkenen te lang. In overeenstemming met de wens van deze betrokkenen is besloten om het wetsvoorstel, naast bij de Rotterdam Rules, meer te laten aansluiten bij de nationale regels over het cognossement en bij de MLETR. Uit het gesprek bleek voorts dat er behoefte was aan een regeling van het elektronische CT-document. Ook hierin voorziet het onderhavige wetsvoorstel. Omdat het wetsvoorstel na verwerking van alle adviezen op een aantal wezenlijke punten is gewijzigd ten opzichte van de eerste consultatieversie van het voorstel, is besloten de aangepaste versie nogmaals te consulteren.

6. Overgangsrecht en inwerkingtreding

Artikel III van het wetsvoorstel regelt dat de wet alleen geldt voor elektronische cognossementen en elektronische CT-documenten die zijn afgegeven na inwerkingtreding van de wet (eerbiedigende werking). De regels die gelden voor het elektronisch cognossement of CT-document veranderen hierdoor niet tijdens het gebruik ervan. Verder bevat de wet een samenloopbepaling waarin de verhouding tot de Rotterdam Rules nader is bepaald (zie artikel IV).

²¹ Volgens schattingen van de Digital Container Shipping Association zou de sector wereldwijd collectief ongeveer 4 miljard dollar besparen als 50% van de containervaart elektronische cognossementen zou gaan gebruiken, terwijl de Internationale Kamer van Koophandel (ICC) schat dat kleine en middelgrote bedrijven hun internationale omzet met 13% zouden kunnen zien toenemen als de wereldhandel gedigitaliseerd zou worden.

²² De AP en de ATR zijn hierbij niet betrokken. Zij zullen wel weer om advies worden gevraagd over het onderhavige (aangepaste) voorstel.

De artikelen waarin het elektronisch cognossement en het elektronisch CT-document is geregeld, komen te vervallen indien de Uitvoeringswet Rotterdam Rules in werking treedt. Voor het geval de Rotterdam Rules tijdens dit wetgevingstraject in werking zouden treden, kan worden gekozen voor het intrekken van dit wetsvoorstel. In het wetsvoorstel is ten slotte bepaald dat de wet in werking treedt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip (zie artikel V).

II. ARTIKELSGEWIJS

ARTIKEL I (Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek)

Onderdeel A (artikel 8:46 BW) en onderdeel B (artikelen 8:54 tot en met 56 BW)

Afdeling 2 van titel 2 van Boek 8 BW regelt de overeenkomst van gecombineerd vervoer. Bij deze overeenkomst vindt het goederenvervoer over ten minste twee verschillende modaliteiten plaats, bijvoorbeeld vervoer over zee gevolgd door vervoer over de weg. De afdeling regelt tevens het CT-document (*Combined Transport-document*, zie artikel 8:44 BW). Dit document kan voor het vervoer over zee dezelfde rol vervullen als een cognossement. De onderdelen A en B van dit wetsvoorstel maken daarom een elektronisch CT-document mogelijk op vergelijkbare wijze als het voorstel voor een elektronisch cognossement.

Artikel 8:46 BW

Artikel 8:46 BW regelt dat het CT-document steeds de hoedanigheid aanneemt van het document dat gebruikt wordt bij die vervoersmodaliteit. Het CT-document wordt bij vervoer over zee of binnenwateren als cognossement (lid 1) en in het wegvervoer (lid 2), spoorweg- en luchtvervoer (lid 3) als vrachtbrief aangemerkt. De wetswijziging strekt ertoe dat een elektronisch CT-document op soortgelijke wijze als cognossement of vrachtbrief wordt aangemerkt.

Artikelen 8:54 tot en met 56 BW

De artikelen 8:54 tot en met 56 BW regelen het elektronisch CT-document op soortgelijke wijze als hierna is gebeurd voor het elektronisch cognossement in de artikelen 8:400-402 BW. Voor een toelichting op de artikelen 8:54-56 BW wordt daarom naar de toelichting op de artikelen 8:400-402 BW verwezen.

Onderdeel C (artikel 8:260 BW)

Artikel 8:260 BW

Artikel 8:260, tweede lid, BW regelt onder meer dat een kapitein bevoegd is cognossementen af te geven. De voorgestelde wijziging strekt ertoe dat een kapitein ook bevoegd is elektronische cognossementen af te geven.

Onderdeel D (artikel 8:377 BW)

Artikel 8:377 BW

Artikel 8:377 BW van het wetsvoorstel regelt wat in titel 5 van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek wordt verstaan onder de vervoerovereenkomst onder cognossement. Ter wille van de duidelijkheid is toegevoegd dat hieronder ook wordt verstaan de vervoerovereenkomst die is neergelegd in een elektronisch cognossement. Met de voorgestelde regeling zijn de nationale regels omtrent vervoer onder cognossement (zie bijvoorbeeld de artikelen 8:381 t/m 383 en 8:423 BW) ook van toepassing indien een elektronisch cognossement is uitgegeven.

De voorgestelde wijziging van artikel 8:377 BW is tevens relevant voor de vervaltermijn bij (zee)vervoer onder cognossement, die is geregeld in artikel 8:1712 BW. De vervoerder is na één jaar van aansprakelijkheid met betrekking tot de vervoerde zaken ontheven, tenzij binnen dat jaar een rechtsvordering is ingesteld. Omdat in artikel 8:1712 BW wordt verwezen naar artikel 8:377 BW, geldt deze vervaltermijn ook in het geval een elektronisch cognossement is afgegeven.

Onderdeel E (artikelen 8:400-402 BW)

In dit onderdeel wordt voorgesteld om enkele artikelen na artikel 8:399 BW in te voegen. Artikel 8:399 BW regelt de afgifte van een (papieren) cognossement. De voorgestelde artikelen 8:400 t/m 402 BW regelen het gebruik van een elektronisch cognossement.

Artikel 8:400 BW

Eerste lid

Het eerste lid sluit zoveel mogelijk aan bij de aanhef van artikel 8:399, eerste lid, BW. Dit lid regelt dat de vervoerder en de afzender dienen in te stemmen met de afgifte van een elektronisch cognossement. De afzender kan niet eenzijdig verlangen dat de vervoerder een elektronisch cognossement afgeeft. Hiermee wordt afgeweken van de regels voor het cognossement, waar de vervoerder op verlangen van de afzender verplicht is een cognossement af te geven (artikel 8:399 BW). Artikel 8:400, eerste lid, BW sluit in dat opzicht aan bij hetgeen geregeld is in artikel 8 van de Rotterdam Rules en artikel 7, tweede lid, van de MLETR. Deze regelingen benadrukken de contractsvrijheid voor vervoerder en afzender bij de afgifte van een elektronisch cognossement.

Onder de 'vervoerder' kunnen ook personen worden verstaan die de vervoerder vertegenwoordigen. De afgifte van een elektronisch cognossement kan daarom naast de vervoerder, ook geschieden door de kapitein of de agent van de vervoerder.

Tweede lid

Het voorgestelde tweede lid bepaalt aan welke vereisten een elektronisch cognossement moet voldoen. Het eerste vereiste is dat in het elektronisch cognossement dezelfde gegevens zijn opgenomen als op grond van afdeling 8.5.2 is vereist voor een (papieren) cognossement. De regeling sluit op dit punt aan bij de artikelen 1 onderdelen 18 en 19 en 8 van de Rotterdam Rules en artikel 10, eerste lid en onderdeel a, van de MLETR:

- Het elektronisch cognossement vermeldt de zaken die de vervoerder heeft ontvangen (artikel 8:399, eerste lid, BW; *received for shipment*). Het elektronisch cognossement vervult daarmee de functie van ontvangstpapier. Nadat vervoerder en afzender zijn overeengekomen dat een elektronisch cognossement wordt afgegeven, kan op verlangen van de afzender een 'geladen' elektronisch cognossement (*on board*) worden afgegeven door de vervoerder (artikel 8:399, tweede lid BW).
- Het elektronisch cognossement vermeldt voorts de in artikel 8:412 BW geregelde aspecten. Het elektronisch cognossement bevat derhalve een datum, wordt door de vervoerder ondertekend en vermeldt de voorwaarden waarop het vervoer plaatsvindt. Een elektronisch cognossement is daarmee een bewijs van de vervoerovereenkomst. De ondertekening door de vervoerder kan door middel van een elektronische ondertekening plaatsvinden. De elektronische handtekening dient de vervoerder te kunnen identificeren. In de praktijk kan daarvoor worden aangesloten bij de regeling van de elektronische handtekening in artikel 3:15a BW. De regeling is op dit punt in lijn met artikel 9 MLETR en artikel 38, tweede lid, van de Rotterdam Rules.

Het tweede vereiste is dat het gebruik van het elektronisch cognossement geschiedt met inachtneming van artikel 8:401 BW. Op die manier wordt bereikt dat de gegevens op het elektronisch cognossement en de afgifte en het gebruik van het elektronische cognossement op een betrouwbare manier plaatsvindt.

Ingevolge het wetsvoorstel moet aan deze twee vereisten zijn voldaan. Zo niet, dan zijn de artikelen inzake het gebruik van een (papieren) cognossement niet van overeenkomstige toepassing op een elektronisch cognossement (derde lid). Hoewel er dan nog steeds sprake is van een elektronisch bestand dat door partijen gebruikt kan worden voor het vervoer en de aflevering van de zaken, is dit geen elektronisch cognossement als bedoeld in artikel 400 BW, dat gelijk kan worden gesteld met een cognossement.

Derde lid

Het uitgangspunt is dat de artikelen uit afdeling 8.5.2 inzake de afgifte en het gebruik van een cognossement van overeenkomstige toepassing zijn op de afgifte of het gebruik van een elektronisch cognossement.

Niet alle artikelen uit afdeling 8.5.2 omtrent het cognossement zijn ingevolge dit wetsvoorstel echter van overeenkomstige toepassing, bijvoorbeeld omdat ze niet relevant zijn voor het elektronisch cognossement. Dat geldt voor de artikelen 8:413 en 8:460 BW over meerdere exemplaren van het cognossement en de rangorde daartussen en eveneens voor de artikelen 8:416 en 417 BW. Deze laatstgenoemde artikelen hebben betrekking op de levering van een cognossement. De levering van een cognossement aan order geschiedt net als bij de levering van roerende zaken door middel van een bezitsverschaffing (artikel 3:93 BW in verbinding met artikel 3:90 BW). Deze leveringswijze is niet mogelijk bij een elektronisch bestand. Zie hierover verder het vierde lid.

Vierde lid

Artikel 400, vierde lid, komt in plaats van artikel 8:417 BW. Laatstgenoemd artikel is niet van toepassing op een elektronisch cognossement (zie toelichting op het derde lid, hiervoor). In het algemeen geldt dat partijen bij de vervanging van de houder op een elektronisch cognossement kunnen afspreken dat tevens de eigendom van de vervoerde zaken overgaat op de houder, dan wel door de houder een pandrecht op de vervoerde zaken wordt gevestigd.²³ Het vierde lid draagt eraan bij dat de vervoerder en verkrijgers van een elektronisch cognossement ervan mogen uitgaan dat de houder van het elektronisch cognossement gerechtigd is op de zaken. Het vierde lid moet dus worden begrepen als een bewijsbepaling, waartegen tegenbewijs mogelijk is. De verschaffing van een elektronisch cognossement betekent dus niet dat de regelmatig houder steeds ook eigenaar is van de vervoerde zaken. Of dat het geval is, hangt af van de rechtsverhouding tussen de verkrijgende houder van het elektronisch cognossement en zijn wederpartij.

Artikel 8:401 BW

Een elektronisch cognossement moet betrouwbaar zijn, dat wil zeggen dat de integriteit van het elektronisch cognossement en de daarop vermelde gegevens niet kan worden aangetast door derden (artikelen 10 en 12 MLETR en artikel 9 Rotterdam Rules). Er moet gewaarborgd kunnen worden dat de opgenomen gegevens op het elektronische cognossement authentiek zijn en dat het gebruik van het elektronische cognossement op een veilige en betrouwbare manier gebeurt. In artikel 8:401 BW wordt daarom voorgesteld dat de afgifte en het gebruik van het elektronisch cognossement alleen kunnen plaatsvinden als wordt voorzien in een aantal betrouwbare methodes. De term 'betrouwbare methode' is niet omschreven, omdat die afhankelijk is van de omstandigheden van het geval. De invulling kan onder meer worden bepaald door rekening te houden met de in artikel 12 MLETR genoemde omstandigheden.

De voorgestelde opsomming in artikel 8:401 BW is niet limitatief, maar is bedoeld om aan te geven aan welke eisen een elektronisch cognossement ten minste dient te voldoen. Indien het voor de praktijk van belang is, is er ruimte om daarnaast andere betrouwbare methoden te ontwikkelen.

Onderdeel a

De in dit onderdeel voorgestelde vereiste houdt in dat sprake is van een betrouwbare methode voor het opnemen, behouden of wijzigen van gegevens op het elektronische cognossement. Hiermee wordt de integriteit van het elektronisch cognossement gewaarborgd (artikel 9, eerste lid, onderdeel b Rotterdam Rules en artikel 10, eerste lid, onderdeel b, MLETR). De gegevens betreffen de vereisten die in een cognossement dienen te worden opgenomen (vgl. artikelen 8:399 en 8:412 BW), waaronder ook valt de vermelding van een endossement in het elektronisch

²³ Zie artikel 3:115 onderdeel c BW dat de zogenaamde *traditio longa manu* regelt. De vervoerder gaat in dat geval de zaken voor de verkrijger of pandhouder houden.

cognossement. Hieraan is voldaan indien de gegevens die voor een endossement zijn vereist, is opgenomen in het elektronische cognossement (artikel 15 MLETR).

Onderdeel b

De in dit onderdeel voorgestelde vereiste ziet op een betrouwbare methode voor het vervangen van de houder van het cognossement. Hiermee wordt een betrouwbaar gebruik van het elektronische cognossement mogelijk. Een elektronisch cognossement kan op die manier in een handelsketen worden doorgegeven of door de koper van de vervoerde zaken worden overhandigd aan de ontvangstexpediteur (artikel 9, eerste lid, onderdelen a en d, Rotterdam Rules; vgl. tevens artikel 57, tweede lid, Rotterdam Rules).

Onderdeel c

Het is belangrijk dat op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld wie houder is van het elektronische cognossement (artikel 11 MLETR en artikel 9, lid 1, onderdeel c, RR). Het is immers de (regelmatige) houder die aflevering van de zaken kan vorderen van de vervoerder, dan wel de vervangende schadevergoeding (artikel 8:441 BW). De recht- en regelmatige houder heeft daarmee steeds de *exclusive control*, zoals bedoeld in artikel 11 MLETR.

Lid 2

De in dit lid voorgestelde vereiste regelt dat gegevens die op het elektronisch cognossement worden opgeslagen niet alleen toegankelijk zijn voor degene die de gegevens toevoegt, maar ook voor toekomstig gebruik door een opvolgende houder van het elektronisch cognossement.²⁴

Artikel 8:402 BW

De in dit artikel voorgestelde regeling ziet op de vervanging van een cognossement door een elektronisch cognossement en vice versa. Het artikel sluit in dat opzicht aan bij artikel 10 Rotterdam Rules en de artikelen 17 en 18 MLETR.

Het eerste lid regelt de vervanging van een cognossement door een elektronisch cognossement. Het tweede lid regelt de vervanging van een elektronisch cognossement door een cognossement. Uit dit artikel volgt dat er nooit tegelijkertijd een geldig elektronisch cognossement en een geldig cognossement in omloop kunnen zijn. Bij de vervanging van een cognossement door een elektronisch cognossement, dient de houder alle verhandelbare exemplaren van het cognossement aan de vervoerder te overhandigen. Daarmee wordt voorkomen dat er cognossementsexemplaren in de handel blijven, nadat een elektronisch cognossement is afgegeven.

De vervanging gebeurt steeds onder vermelding in het elektronisch cognossement of cognossement dat het de vervanging betreft van een eerder afgegeven cognossement of elektronisch cognossement. Daarnaast dient het eerder afgegeven cognossement of elektronisch cognossement onbruikbaar te worden gemaakt. In het wetsvoorstel wordt niet voorgeschreven op

²⁴ Vgl. United Nations Commission on International Trade Law, Working Group VI (Negotiable Multimodal Transport Documents), Negotiable Cargo Documents, 2023 (A/CN.9/WG.VI/WP.98), p. 11 (artikel 5, eerste lid, onderdeel b).

welke wijze dat moet gebeuren. Omdat in geval van een cognossement alle exemplaren van het cognossement aan de vervoerder worden overhandigd, zal naar verwachting de vervoerder in de praktijk zorgdragen voor de vernietiging ervan (vgl. artikel 10, eerste lid, onderdeel a Rotterdam Rules). Omdat in het elektronisch cognossement of cognossement een datum is opgenomen (zie artikel 8:412 BW), is duidelijk vanaf welk moment het eerdere elektronische cognossement of cognossement geen werking meer heeft.

Onderdeel C (artikel 8:1714 BW)

Artikel 8:1714 BW regelt op welk moment de verjaringstermijn van één jaar uit artikel 8:1711 BW, aanvangt. In artikel 8:1714, aanhef en onderdeel d, BW is bepaald dat de verjaringstermijn begint met de aanvang van de dag, volgende op de dag van aflevering, indien het een rechtsvordering betreft terzake van het invullen, aanvullen, dateren, ondertekenen of afgeven van een cognossement, vrachtbrief, ontvangstbewijs of een soortgelijk document. De wijziging van artikel 8:1714 BW brengt mee dat na het cognossement, een tijdens het zeevervoer te gebruiken elektronisch cognossement wordt ingevoegd. Opgemerkt zij dat een eventuele omzetting van een cognossement naar een elektronisch cognossement of vice versa (zie hierover artikel 8:402 BW), niet tot gevolg heeft dat de verjaringstermijn opnieuw aanvangt.

ARTIKEL II (Boek 10 van het Burgerlijk Wetboek)

Artikel 10:162 BW bevat een regel van internationaal privaatrecht en wijst het toepasselijk recht aan bij vervoer van zaken onder cognossement. De wijziging van artikel 8:377 BW (artikel I, onderdeel D) brengt mee dat onder de vervoerovereenkomst onder cognossement ook de vervoerovereenkomst neergelegd in een elektronisch cognossement kan worden verstaan. Artikel 10:162 BW is daarmee van toepassing indien een elektronisch cognossement als bedoeld in artikel 8:400 BW is afgegeven. Het wetsvoorstel verduidelijkt dit door dit in artikel 10:162, eerste lid, BW met zo veel woorden te bepalen. Artikel 10:162 BW regelt daarmee ook de rechtskeuze indien sprake is van vervoer onder een elektronisch cognossement.

ARTIKEL III (Overgangsrecht)

De in dit artikel voorgestelde regeling leidt ertoe dat de wet alleen geldt voor elektronische cognossementen of CT-documenten die door de vervoerder of gecombineerd vervoerder zijn afgegeven na inwerkingtreding van de wet. Deze zogenoemde eerbiedigende werking voorkomt dat de regels die gelden voor het elektronisch cognossement of CT-document niet tijdens het gebruik ervan veranderen.

ARTIKEL IV (Samenloop met de Uitvoeringswet Rotterdam Rules)

De in dit artikel voorgestelde regeling betreft de samenloop met de Uitvoeringswet Rotterdam Rules.

Eerste lid

Als de Uitvoeringswet Rotterdam Rules in werking treedt, komen op grond van deze voorgestelde samenloopbepaling de artikelen 400 t/m 402 (nieuw) te vervallen. Dit gebeurt door deze artikelen

toe te voegen aan de artikelen die op grond van artikel I, onderdeel I, komen te vervallen door de Rotterdam Rules. Op grond van artikel I, onderdeel I, Uitvoeringswet Rotterdam Rules zal ook het door dit wetsvoorstel gewijzigde artikel 8:377 BW komen te vervallen. Dit wetsvoorstel wijzigt ook artikel 10:162 BW. Dit artikel zal met het in werking treden van de Uitvoeringswet Rotterdam Rules opnieuw wijzigen (zie artikel II van de Uitvoeringswet Rotterdam Rules).

De samenloop zorgt ervoor dat de regels in de Rotterdam Rules die zien op het elektronisch vervoerbestand van toepassing worden in plaats van de nationale regels omtrent het elektronisch cognossement die door dit wetsvoorstel worden ingevoegd. Nederland is overigens gehouden te handelen in overeenstemming met de bepalingen van het verdrag, na de inwerkingtreding ervan. Een internationaal verdrag heeft ook de voorkeur boven nationale regels, vanwege de uniforme regels in de verdragsstaten met betrekking tot het vervoer van goederen over zee.

Verder wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om een omissie in de Uitvoeringswet Rotterdam Rules aan te passen. In artikel 369 (artikel I, onderdeel F, van de Uitvoeringswet Rotterdam Rules) is abusievelijk niet verwezen naar het vervoerbestand. Dit wordt door onderdeel b gerepareerd.

Tweede en derde lid

Op grond van dit wetsvoorstel worden de woorden "elektronisch cognossement" respectievelijk "elektronische cognossementen" ingevoegd in artikel 8:1714 BW (zie artikel I, onderdeel F) en artikel 8:260 BW (zie artikel I, onderdeel C). Dit begrip wordt niet gebruikt in de Uitvoeringswet Rotterdam Rules; de Rotterdam Rules maken gebruik van het begrip "elektronisch vervoerbestand". Om die reden dient het begrip "elektronisch cognossement" na de inwerkingtreding van de Uitvoeringswet Rotterdam Rules te vervallen. Voor de voorgestelde wijziging van artikel 10:162 BW (zie artikel II) geldt dat de Uitvoeringswet Rotterdam Rules zelf al een wijziging van artikel 10:162 BW kent. Deze wijziging kan daarom ook komen te vervallen na inwerkingtreding van de Uitvoeringswet Rotterdam Rules.

ARTIKEL V (inwerkingtreding)

De inwerkingtreding van dit wetsvoorstel gebeurt bij koninklijk besluit. Hierdoor kan worden aangesloten bij de vaste verandermomenten.

De Minister voor Rechtsbescherming,

F.M. Weerwind